

SFIR - Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd

2001-12-17

Justitiedepartementet

Enheten för immaterialrätt och transporträtt

103 33 STOCKHOLM

Remiss: Mönsterutredningens förslag till formskyddslag (SOU 2001:68)

Svenska Föreningen för Industriellt Rättsskydd (SFIR) har beretts tillfälle att yttra sig över mönsterutredningens slutbetänkande. Med anledning därav vill SFIR framföra följande.

SFIR anser att utredningens förslag är väl ägnat att ligga till grund för en ny lag som ersätter mönsterskyddslagen. Föreningen inskränker sitt yttrande till några anmärkningar och kommentarer.

1.1 Lagens namn

Vad först gäller en rättsligt sett betydelselös fråga, som ändå bör beaktas med tanke på allmänhetens förståelse av lagen är dess namn. Ordet mönsterskydd har varit olyckligt ur den synvinkeln. Begreppet formskydd är betydligt bättre. Likväl kan även detta ord leda till missuppfattningar eftersom ordet används betydligt mindre ofta än ordet design. Uppfattningarna

Ordförande	Sekreterare	Skattmästare	Klubbmästare
Professor Marianne Levin	Advokat Katarina Strömholm	Jur kand Bo Davidsson	Advokat Johan Ramberg
Juridiska Fakulteten	Rydin & Carlsten Advokatbyrå AB	Awapatent	Magnusson Wahlin Advokatbyrå
AB			
Stockholms Universitet	Box 1766	Box 45086	Box 7009
106 91 STOCKHOLM	111 87 STOCKHOLM	104 30 STOCKHOLM	103 86 STOCKHOLM
Tel: 08-16 25 44	Tel: 08-679 51 70	Tel: 08-440 95 07	Tel: 08-407 09 00
Fax: 08-612 41 09	Fax: 08-611 48 50	Fax: 08-440 95 50	Fax: 08-407 09 10

inom föreningen är delade, vilket väl kan anses tyda på att båda beteckningarna - ”formskydd” respektive ”design” - har såväl fördelar som brister.

1.2 Administrativ omprövning

Utredningen föreslår ett nytt sätt för prövning av en registrerings giltighet, nämligen i administrativ ordning som ett alternativ till prövning i domstol. Förslaget ligger i linje med vad som nyligen föreslagits på patenträttens och varumärkesrättens område, men har fått en egen profil genom att Patentverkets prövning inskränks till fall där prövningen kan ske enkelt och utan dröjsmål. Närmast som en följd av införandet av möjligheten till administrativ omprövning föreslår utredningen att invändningsförfarandet inte bibehålls. Föreningen kan hålla med utredningen om att det skulle leda till risk för en alltför utdragen hantering i administrativ ordning att erbjuda båda möjligheterna till upphävande av en registrering. Trots detta är föreningen av uppfattningen att nuvarande invändnings-förfarande, dock förlängt till nio månader, bör bibehållas samt att möjligheter till en begränsad administrativ omprövning bör införas. SFIR föreslår således en lösning i enlighet med Varumärkeskommitténs förslag samt en invändningsfrist om nio månader, vilket också skulle skapa enhetlighet i det immaterialrättsliga registreringsförfarandet.

1.3 Skadeståndsregler

När det gäller sanktioner har utredningen lagt fram förslag till en lösning i form av en bevislätnadsregel, vilken skall underlätta för rättighetshavare att få skadestånd vid intrång. Föreningen anser att förslaget är intressant och har förutsättningar att kunna leda till en förstärkning av rättighetshavares rättsskydd. Bevislätnadsregeln är tänkt att i första hand användas vid utredning om nedgång i rättighetshavarens försäljning till följd av intrånget samt de ekonomiska förlusterna av en sådan nedgång. Regeln löser dock inte problemet med att fastställa om någon nedgång skett och i så fall i vilken omfattning. Det är ganska ovanligt att ett intrång kan tydligt avläsas i rättighetshavarens försäljningssiffror. Det är vidare ovanligt att inte andra aktörer

på marknaden och/eller andra faktorer sannolikt påverkat försäljningen. I realiteten handlar resonemanget ofta om en utebliven försäljningsökning, vilken sällan kan underbyggas, utan i stället bara kan antas. Detta påpekande är dock ingen invändning mot utredningens förslag. Föreningen anser att ersättningsmodellen har mycket som talar för sig och förmodligen skulle kunna tillämpas även på vissa andra områden inom det immaterialrättsliga systemet. Frågan om införande av en bevislätnadsregel är så viktig och angelägen att föreningen anser att den omgående bör utredas särskilt (jfr bifogade sidor ur bl.a. föreningens remissyttrande till Varumärkes-kommitténs slutbetänkande av den 1 oktober 2001).

1.4 Handläggningsfrågor

Föreningen anser att den nuvarande bestämmelsen om vilandeförklaring av mål om intrång i avvaktan på att frågan om upphävande av registrering avgjorts och som föreslås ingå i den nya lagen (79 § andra stycket) bör ersättas av en regel som motsvarar 61 § andra stycket patentlagen. Det är till klar nackdel för rättighetshavaren att domstolen måste ("skall") vilandeförklara intrångsmålet i stället för att båda målen i princip kan handläggas gemensamt, eller att domstolen i vart fall kan avgöra frågan om vilandeförklaring med hänsyn till vad som framstår som lämpligt. Med en gemensam handläggning av båda frågorna sörjer man för en tidsmässig komprimering av målen. Dessutom hänger intrångs- och ogiltighetsfrågorna ofta ihop, där bedömningen i det ena målet kan inverka på det andra målet.

1.5 Behörig domstol

SFIR vill slutligen understryka betydelsen av att tvister i enlighet med utredningens förslag samlas till en enda domstol, nämligen Stockholms tingsrätt. Antalet mål om mönsterskydd har genom åren varit mycket lågt. Den enda domstol som därför har haft förutsättningar att skaffa sig en erfarenhet av mönstermål är just Stockholms tingsrätt. För en rationell och rättssäker prövning av denna typ av mål är Stockholms tingsrätt en lämplig domstol. Därvid kan man även dra fördel av den kompetens som domstolen besitter från andra immaterialrättsliga områden. Mot bakgrund av denna inställning får

hänvisas till vad föreningen anfört med anledning av Patentprocesskommitténs betänkande "Patent-processen mm" (SOU 2001:33), se bifogad kopia av föreningens kompletterande remissyttrande av den 26 oktober 2001.

1.6 Formskydd och reservdelar

Utredningen föreslår att olika typer av reservdelar skall kunna skyddas på samma sätt som andra produkter eller produktdelar. Som utredningen själv framhåller har det under senare år förekommit omfattande diskussioner om huruvida vissa reservdelar över huvud taget skall kunna skyddas. I första hand är det reservdelar till bilar som har stått i fokus. Tanken har varit att den som har skadat t.ex. fronten på en bil självfallet kräver att verksatden skall ersätta fronten med en identisk front. Om bilproducenten har mönsterskyddat fronten kommer producenten således genom sin ensamrätt till fronten att erhålla ett monopol även i ekonomisk bemärkelse. Med tanke på den starka konkurrensbegränsande effekt som formskydd för reservdelar kan medföra anser föreningen att denna fråga bör analyseras mer ingående. SFIR instämmer således i utredningens förslag att man för närvarande inte skall vidtaga några åtgärder med avseende på reservdelar.

Detta yttrande har beretts av advokat Ulf Dahlgren och professor Lars Pehrson och behandlats i SFIR:s styrelse den 12 december 2001.

Stockholm den 17 december 2001

Katarina Strömholm
(Sekreterare)